

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Redovna lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 104.

Maribor, dne 4. septembra 1911.

Letnik III.

Finančna oblast, kje si?

Südmarka, ki zadnji dve leti z grabežljivo roko sega po obmejnih slovenskih posestvih in jih kupuje, kakor da bi plačevala za to poseben obrtni davček a la mesarji kmečkih posestev, zaide včasih na pota, ki nasprotujejo pravilom in določbam avstrijske finančne uprave.

Evo slučaja! Gostilničarka in posestnica Neža Tischler v Cirknici pri Št. Ilju je prodala letošnjo spomlad svoje posestvo Südmarki. Minulo je že več mesecev, a kupne pogodbe še do danes ni nihče napravil. Pač pa je znani Fraiss imenom Südmärke začel že razprodajati posestvo. Dotični, ki kupijo posamezne dele, kakor na primer vdova Sparowetz, bodo pa kupno pogodbo delali ne z Südmarko, ampak z bivšo posestnico, ki je prodala posestvo Südmarki. In zakaj to? Da se izogne ena stranka ne malim pristojbinam, ki se v obliki 3% pobirajo od kupnih svot. Seveda se s tem prihrani lepe stotake.

Ali je tako postopanje dovoljeno? Kolikor nam je znano, do sedaj še ne. Če finančna uprava pri posameznikih ne pozna izjem in se sploh vsak vinar pristojbin strogo izterja z obrestmi vred, bo menda tudi za Südmarko veljala ista mera. Saj dvojna mera vsaj postavno v Avstriji ni nikjer protokolirana in dovoljena.

Poglejmo, kako se postopa, če kak kmet proda posestvo sosedu, sosed zopet takoj drugemu!

Koliko potov in sitnosti imata kupec in prodajalec! Hoditi se mora od enega urada do drugega, od Ponceja do Pilata, skušati se mora hitrost uradnega šimeljna in stroški se strogo odmerjajo. Z eno besedo: Nič ni čudnega, če postane končno kupec in prodajalec nevoljna ker se postopa tako strašno dolgovozno in strogo.

Ako se pa komu dokaže, da se je izognil potem drugega kupca pristojbini, se navadno ostro kaznuje.

Naj velja enaka mera za vse, torej tudi za Südmarko.

Finančni oblasti priporočamo, da se za zadevo zanima in stopi Südmarki na prste. Je že itak škandal, da je tako ravnanje pri nas mogoče, posebno še ker se pri Südmarki taki slučaj niso prigodili samo enkrat. Prakticiraj se to za Südmarko zelo „koristno“ postopanje že povsem sistematično. Skoro pri vseh posestvih, ki jih je Südmarka kupila, a jih ni

ohranila za-se, so se dogodili enaki slučaj. Videti je, kakor da bi se nezakonitost vršila pod patronanco prizadetih oblasti. Ali smo v Avstriji res že tako daleč, da bodo že finančne oblasti merile z dvojno mero? Zahtevamo odločno remeduro!

Med ljudstvom.

Z včerajšnjo nedeljo smo lahko povsem zadovoljni: imeli smo zopet lepe prireditve. Posebno se pa veselimo uspeha v Ptuj. V tem gnezdišču nemškutarstva in šnopsarstva smo ustanovili Orla. Vrli fantje, le krepko in korajžno na delo! Vspehi naj vam bodo plačilo. Na zdar!

Ptuj.

Želja naših katoliško narodnih mladeničev se je izpolnila. Shod, ki se je vršil v nedeljo dne 3. septembra pred poznim sv. opravilom, je pokazal, koliko moči še ima katoliška misel v ptujski okolici med mladeniči; kajti na tem shodu se je ustanovilo telovadno društvo Orel, za mesto Ptuj in okolico. Shoda se je udeležilo veliko število mladeničev, izmed katerih je pristopilo k društvu takoj 36 novih bratov Orlov iz okolice in Ptuja. Mariborski Orel je poslal k ustanovitvi novega odseka svoje zastopnike, ki so se razveselili tolikega števila mladeničev, ki so vstopili v njihove vrste, da se bojujejo proti nemčurstvu in svobodni misli. Ob enem se izreka prav prirčna zahvala vsem gospodom govornikom in sklicateljem shoda za resnične in jedrnat besede. Istotako se zahvaljujemo za bratsko brzojavko graškega Orla, v smislu katere hočemo tudi delovati v bodočnosti. In vsem bratom kličemo novoustanovljeni Orel krepki Nazdar! Odbor je sledeči: predsednik I. Frenjkovič, namestnik F. Petrovič, načelnik M. Menoni, tajnik A. Krajnc, blagajnik F. Ratek, odbornika pa O. Čeh in I. Skaza.

Konjice.

Zopet enkrat ljudska veselica v staroslavni Konjicah! Cel konjiški okraj je bil včeraj dne 3. septembra zbran na prostornem vrtu Narodnega doma, da prisostvuje prireditvi katoliškega izobraževalnega društva. Program je nudil veliko razlike. Lepo petje, navdušene deklamacije, igra „Vestalka“ in govor so si sledili v prijetni spremenjavi. Obiskala sta nas tudi oba naša deželna poslanca (dr. Korošec in No-

vak. Dr. Korošec je imel navdušen in z veliko navdušenostjo sprejet slavnostni govor o ljubezni do naše rodne slovenske zemlje. Izredno dobro obiskana prireditev je pokazala, da konjiški okraj zvesto stoji ob strani svojih katoliško-narodnih voditeljev.

Studenci pri Mariboru.

V nedeljo dne 3. septembra je imelo tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo vrtno veselico. Veselica je bila nad vse pričakovanje dobro obiskana. Prišli so poleg domačinov tudi vrli slovenski rodoljubi iz Maribora. Ker je bil spored raznovrsten, se je vnela kmalu prav živahna zabava. Izvanredno zanimanje je vzbudila burka enodejanka „Krčmar pri zvitem rogu“. Posebno domačini, ki še dosedaj niso videli slovenske predstave v Studencih, in ki so navajeni poslušati le hajlanje in vse, kar je v zvezi s kulturnim nemštvom v Studencih, so izražali prav toplo željo, da bi se v Studencih večkrat vršila kaka predstava. Prav rado bi naše društvo ustreglo ljudski želji, pa kaj, ko ni potrebnih gmotnih sredstev, ki bi omogočila še marsikatero veliko potrebo našega društva. Zanašajoč se, da nam bodo tudi v bodoče vrli mariborski rodoljubi prožili svojo roko v pomoč, gledamo v boljšo bodočnost. Veselica se je vršila pozno v noč in le težko smo se ločili.

Javnost nemške šole v Št. Lenartu v Slov. goricah.

Po hudi borbi se je vendar vstreglo opravičnim zahtevam Slovencev, da je ministrstvo za uk in bogočastje razveljavilo odlok deželnega šolskega sveta glede javnosti nemške šole v Št. Lenartu. Zadeva ni bila preprosta, ker je bila zavzojena od prvega trenutka. Ugovor, katerega je vložil dr. Gorišek, bi lahko docela ovrgli, ker je oblast popolnoma pravilno postopala pri spraševanju starišev in so le ti zakrivil, ker niso prišli na poziv glavarstva drugokrat k zaslišanju, tako da je obveljala izpoved starišev, katero so prvič počeli, ki je pa govorila za nemško šolo.

Ko je preštudiral gospod dr. Karol Verstovšek vse akte in pri okrajnem šolskem nadzorniku zastoj iskal dobrih informacij, je šel s tovarišem g. Roškarjem k učnemu ministru in zahteval razveljavljenje odloka deželnega šolskega sveta, sklicujoč se na neopravičenost nemške minoritetne šole v

PODLISTEK.

Vez ljubezni.

Onostran ograje, ki loči vrtova, sta se seznanila. Najprej je zapazila deklica fantiča, ki je sedel na klopi in čital knjigo. Od časa do časa je pogledal deklico. Namenoma je ta vrgla žogo proti njemu. In deček je čul padec, dogledal igračo in jo zagnal nazaj.

„Daj mi mojo žogo nazaj!“ je zakričala mala deklica.

Vstal je, šel počasi proti njej in ji podal žogo. Nato še je hotel hitro odstraniti. Ona pa se je pripognila daleč čez ograjo in ga prosila, naj še pri nji malo počaka. Tako sta se spoznala.

Kako očividno nasprotje je bilo med temi otroci! Ona, cveteča kakor rožica, zlatoplava, sveža, z lica pa ji je sijalo zdravje, življenje in veselje; on pa bled in suh, okrog oči pa, ki so gledale žalostno in brezpogumno v svet, je imel črne robove. Kakšen razloček!

V naglici mu je deklica skoro vse povedala: da je včeraj prišla s stariši v kopališče, da je bila lansko leto tudi tukaj, da rada hodi v morská kopališča, da se je danes že kopala, kako se piše, da je njeno krstno ime Edita.

„Kako se pa Ti zoveš?“ ga je otročje vprašala. „Ali znaš tudi kaj igrati in plavati?“

Bledi deček pa je odgovoril, da mu je Rajmund ime, da se ne sme v mrzli vodi kopati, niti plavati. Tudi žoge ne sme igrati.

„Kaka škoda!“ je menila Edita. „Kako bi se lahko skupaj igrala. Zakaj pa se ne smeš v mrzli vodi kopati?“

„Ker sem bolan.“

Pogledala ga je začudeno in pomilovalno.

„Jaz nisem bila nikoli bolana. — Kaj pa delaš najraje?“

„Berem“, glasil se je kratek odgovor.

Še bolj začudeno ga je pogledala, (saj je vendar na svetu veliko drugega, kar se ji bolj dopada. Knjige ji niso delale nikakega veselja.

„Imaš li prijatelje?“

Zmajal je z glavo.

„Vedno boleham“, se je izgovarjal. „Zato tudi ne hodim v šolo, imam domačega učitelja. Rad bi pa imel kakega prijatelja“, je boječe pripomnil.

„Ali naj jaz postanem Tvoja prijateljica?“ Tu se je nasmejala. „Ali more biti to, mladenič?“

Strmel je v njo, žalosten nasmeh se je prikazal na njegovih ustnicah. Dopadla se mu je. O kakem prijateljstvu med njima pač ni bilo misliti. Večkrat je že slišal, da se prijatelju lahko zaupa. Ali bi mogel tej mali, živahni klepetulji kedaj kaj zaupati? Skoro nemogoče. Dopadala mu je pa vendar le, posebno še sedaj, ko jo je bolj natančno pogledal, se mu je zdelá prav krasna.

„Torej“, ga je vprašala nestrpno, „ali bova postala prijatelja?“

Obrnil se je počasi v stran in obotavljaše odgovoril:

„Poskusiva!“

Ta odgovor se ji ni dopadel.

„Ti se prav nič kavalirsko ne obnašaš proti meni, Rajmund! Drugi mladeniči so veliko bolj prijazni.“

Nato ni nič odgovoril. Saj pa tudi drugi otroci ne žive kakor on, ne nosijo v srcu skrivne bolesti. Lajko je sklepati prijateljstva, če človek lahko drug drugemu zaupa, če pa ima kaj na srcu, česar nobenemu ne more zaupati, potem —

Deklica se je še nižje sklonila k njemu, ga pogledala v oči in rekla rahlo:

„Ali se ne znaš smejeti?“

Deček se je hitro potrudil, da bi se malo nasmehnul.

„Seveda — o, seveda znam!“

Sam sebi je pa le pripoznal, da ima deklica prav; kajti ni se spominjal, da bi se kedaj odkritosrčno smejal. Tedaj se je pa ojunčil; kajti zdelo se mu je, da ima deklica le dobro srce. Morda postane ta le prijateljca —

Po kratkem molku jo je naenkrat vprašal, ne da bi jo kaj pogledal, z votlim glasom:

„Koga imaš rajši, Edita, ata ali mamó?“

Nad vse začudeno je vzkliznila:

„Kaj Te je pa le neki k temu vprašanju privedlo?“

„Rad bi vedel!“

Deklica je napravila zelo resen obraz: „Mislim, da mamó — o ne — pač ne!“, je hitro pristavila, „rajši imam ata — ne, ne, to tudi ni res, obadva imam enako rada!“

„Zelo rada?“

Začudeno je odgovorila: „Zelo rada.“

Rajmund je jezno grbančil čelo. Postal je še bledejši.

„Oh, saj me ne razumeš!“

Edita je bila užaljena.

„Rada bi le vedela, kaj ne razumem! Saj tudi imam ušesa, sicer sem pa ravno tako pametna, kakor Ti. Če me pa tako neumno vprašuješ —“

Deček jo je prekinil, njegov obraz pa je kazal veliko žalost.

„Ne, ne, Ti me ne moreš razumeti.“

„Zakaj ne? Saj je to samo ob sebi umevno, da ljubimo svoje stariše, ali mogoče Ti ne ljubiš svojih starišev?“

„Imam jih prav rad; toda pri meni je to čisto kaj drugega, kakor pri Tebi.“

„Tako? Kaj pa je pri Tebi drugačnega, kakor pri meni?“

(Dalje prih.)

17. septembra vsi v Velenie!

BOLNI na vratu in na pljučah ter astmatiki, ki menite, da je vaša bolezen neozdravljiva, obrnite se na trdko L. Wolfsky v Berlinu N., Weisenburgerstr. 79. — Tisoč priznanj je porok velike zdravilne moči. Brošure na zahtevo zastonj!

Odda se takoj lepo stanovanje tik cerkve, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe, kleti, t. d., najbolj pripravno za kakoga pensionista. Naslov pri upravitelstvu „Straže“. 140

Trgovski pomočnik zvest in soliden, zmožen slovenskega in nemškega jezika, dobro izvešan v vseh strokah trgovine mešanega blaga se sprejme pri Francu Vodeniku v Sp. Poljčanih, p. Poljčane. 137

Štampilje iz kavčuka se dobijo v tis-karni sv. Cirila v Mariboru

Vage

za vagon, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega“ Franeka: s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franek toli priljubljen sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja Straža-Toplice.

Akratotherm 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli. Jako udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.
Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalnice.

Pijte samo Tolstovrško slatino.

Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Za potovalno sezono.

Kovčki za potovanje! Vseh vrst ročni kovčki iz govejega usnja in bogato zalogo usnatih galanterijskih stvari kakor oprav za konje, jahalne potreščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor
jermenar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje.

Z najmanjšim kotičkom

so zadovoljne na potovanju — namreč Fayeve pristne sodenske mineralne pastile. Vtaknejo se lahko kamorkoli, nikjer ne delajo ovire, in vendar so briljantno sredstvo zoper vsa prehlajenja na potovanju. Škatljica pristnih Fayeveh mineralnih pastil stane K 1 25.

Generalna reprezentanca za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni dobavitelj Dunaj IV-1, Grosse Neugasse 17.

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih cevi, stopnic, korit, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnatih cevi, motlarske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati po najnižjih cenah.

LE R A. THIERRY A BALSAM

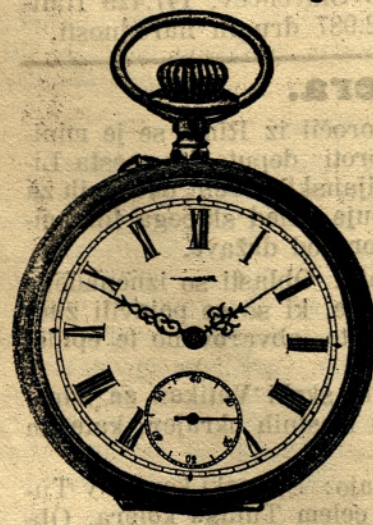
edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varst. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenj, posnemanje in prodaja kakoga drugega balzama s podobnimi znakami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kašlu, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri inflienci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekli K 5 60.

Lekarnarja A. Thierry-a
samo pristno
centifolijsko mazilo
je zanesljivo in nagotovejše učinka pri ranah, oteklinah, poskodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3 60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGAČU. Dobí se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Slovinci pozor!

Vam ni potrebno naročiti pri tujih tvrdkah, ker pri domačem slovenskem urarju dobite vse in dobro blago.

Zahtevajte poseben cenik za birmo.

Gramofones slov. ploščami iz najboljših tovarn.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.“

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrožba.

Splošni naslovnik

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Goriško izide koncem leta

Naročila za oglase

sprejema in daje pojasnila anončni oddelek tvrdke

Pisarna-Universal-agenture

M. MULLEY, v Ljubliani, Sodna ulica 4.

ROBERT DIEHL

žganjarna
v Celju

priporoča svojo doma žgano
slivovko, tropinovec, vinsko
žganje, brinjevec kakor tudi
štajerski koniak!